

Duitse cultuursector heeft het zwaar zonder publiek

[Achtergrond](#) - 9 april 2020 - Auteur: Lynn Stroo

Musea zijn gesloten, theaters dicht en concerten geannuleerd: het coronavirus raakt de Duitse cultuursector snoeihard. In Duitsland ontstaan allerlei initiatieven om de creatieve sector te steunen. Tegelijkertijd is er kritiek op de noodhulpmaatregelen van de overheid voor ondernemers in de creatieve branche.

Naar verwachting worden tussen maart en mei ruim 80.000 evenementen in Duitsland afgelast. De schade wordt geschat op ruim 1,25 miljard euro. Cultuurvertegenwoordiger van de Duitse regering [Monika Grütters](#) beloofde de cultuursector in maart “niet in de steek te laten”.

Toch klinkt er onvrede onder freelance kunstenaars en artiesten. Het steunpakket van de overheid sluit in veel gevallen niet aan bij hun omstandigheden. Sommigen zijn daardoor aangewezen op *Hartz IV*, een bijstandsuitkering. De Deutsche Kulturrat had in maart gepleit voor speciale financiële hulp voor de culturele sector, maar die kwam er [niet](#). [Een petitie](#) om hier bezwaar tegen te maken is inmiddels al honderdduizenden keren ondertekend. De creatieve ondernemers willen een noodfonds voor de misgelopen vergoedingen en een overbruggingskrediet voor de komende tijd, bijvoorbeeld een basisinkomen om de vaste lasten te kunnen dekken.

Subsidies

Kunstenaars, artiesten en andere ondernemers in de creatieve branche zijn nu aangewezen op de algemene [noodhulpmaatregelen van de Duitse regering](#), die sinds 1 april beschikbaar zijn. Er is [50 miljard](#) euro uitgetrokken voor noodhulp aan kleine bedrijven, zelfstandigen en vrije beroepen die door de coronapandemie ineens zonder inkomsten zitten. De *Soforthilfe*, onmiddellijke financiële hulp van een paar duizend euro, is een subsidie om de aankomende maanden door te komen.

'De creatieve ondernemers willen een noodfonds voor de misgelopen vergoedingen en een overbruggingskrediet'

Daarnaast hebben de deelstaten ook nog eigen noodhulpprogramma's. In Berlijn

waren kleine ondernemers begin april [blij verrast](#) toen de financiële tegemoetkoming al binnen een paar dagen op de rekening stond. De Berlijnse [cultuursenator](#) noemde de sector 'systeemrelevant'. Maar dat de steunmaatregelen per deelstaat anders zijn, is "meer dan irritant", stelt Olaf Zimmermann, directeur van de Deutsche Kulturrat [in een persverklaring](#). Burgers in Duitsland hebben het recht overal gelijk behandeld te worden, en dat gebeurt volgens hem momenteel niet. "Voor kunstenaars, culturele instellingen en bedrijven maakt het nu uit in welke deelstaat ze gevestigd zijn en van welke noodhulp ze gebruik kunnen maken", aldus Zimmermann op de website van de Deutsche Kulturrat.

Die kritiek wordt breed gedeeld. Ook de Deutsche Jazzunion roept op tot een eenduidige regeling voor de cultuursector. De algemene noodmaatregelen van de overheid laten de deelstaten nu te veel ruimte om te beslissen of en hoeveel geld er wordt toegekend, [stelt de Jazzunion](#). Zo krijgen zelfstandigen in Baden-Württemberg wel een tegemoetkoming in de kosten voor levensonderhoud, zoals huurkosten, maar in Hessen en Mecklenburg-Voorpommeren niet. Die kosten zijn vaak juist belangrijk voor muzikanten, omdat ze bijvoorbeeld een repetitieruimte aan huis hebben.

Initiatieven

De problemen voor de culturele sector zijn groot, maar ook de initiatieven die ontstaan om de branche te helpen zijn talrijk. Wie de freelance muzikanten een hart onder de riem wil steken kan een gift doen voor het [Nothilfefonds der Deutschen Orchester-Stiftung](#). Met de hashtag #findyourbookstore roepen kleine boekhandelaren op juist nu boeken online te bestellen bij lokale boekwinkels in plaats van bij de grote webwinkels.

Om bioscopen te steunen is de actie 'Hilf deinem Kino' in het leven geroepen. Cinema-fans kunnen betaald naar bioscoopreclames kijken via een livestream. De opbrengst wordt verdeeld over de deelnemende filmhuizen. De verfilming van de [Känguru-Chroniken](#) wordt momenteel via video-on-demand-diensten verspreid. De film beloofde een enorme publiekstrekker te worden, tot de bioscopen sloten. Met een speciale regeling is mogelijk gemaakt dat de bioscoopfilm nu op tv is te zien, een ongebruikelijke stap voor de Duitse filmindustrie.

'Duitse sing-songwriters geven online huiskamerconcerten, Berlijnse clubs spelen hun sets voor een livestream'

Cultuurliefhebbers kunnen ook een steentje bijdragen door alvast een cadeaubon of een theaterabonnement te kopen, en zo een investering in de toekomst te doen. Daarnaast werkt de Duitse regering aan een wetswijziging die mogelijk

maakt dat organisatoren van concerten en evenementen niet meer verplicht zijn geld terug te geven voor afgezegde evenementen. Kopers zouden in plaats daarvan [tegoedbonnen](#) krijgen.

Ondertussen zitten de artiesten ook niet stil en proberen op [creatieve manieren](#) toch hun publiek te bereiken. Duitse singer-songwriters geven online huiskamerconcerten, Berlijnse clubs spelen hun sets voor een livestream, uitgevers roepen op tot virtuele boekenclubs en toneelspelers in München 'spelen' korte scènes voor luisteraars aan de telefoon. Geld verdienen ze er nauwelijks mee, maar ze kunnen doen waar ze goed in zijn: vermaak brengen.

Twitter-concert

Een opvallend voorbeeld daarvan is de Duitse pianist [Igor Levit](#). Al wekenlang speelt hij avond na avond een huiskamerconcert voor zijn tienduizenden volgers op Twitter. Zijn boodschap tegen eenzaamheid vindt weerklank. Op uitnodiging van [bondspresident Steinmeier](#) speelde Levit vorige week in Schloss Bellevue in Berlijn een muziekstuk van Beethoven, dat geheel in de tijdgeest via een livestream was te volgen.

Lees ook: [Duitse cultuurtips voor thuiszitters](#)

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/36939/duitse-cultuursector-heeft-het-zwaar-zonder-publiek>